

VIDEO INTERVIU England-Joseph (Centrul de Audit al SUA): S-a facut prea putin în România pentru a stimula performanta în institutiile si companiile de stat

Prea puține lucruri s-au facut până acum pentru a stimula performanta în institutiile si companiile de stat în România, a afirmat Judy England-Joseph, consultant al Centrului de Excelenta în Audit al SUA (GAO), într-un interviu acordat AGERPRES.

Ea s-a aflat la Bucuresti timp de doua saptamâni pentru a acorda consultanta Curtii de Conturi a României pentru implementarea unui proiect derulat în colaborare cu Banca Mondiala pe tema auditului performantei.

În opinia expertului american, auditul performantei ar trebui sa fie o prioritate pentru Curtea de Conturi, pentru ca banii publici sa fie folositi cât mai eficient. Dar schimbarea este dificila, iar la Curtea de Conturi sunt oameni care sunt aici de mult timp, care sunt reticenti la schimbare si care se simt confortabil cu modul în care au desfasurat până acum auditurile, spune ea.

England-Joseph a vorbit, în interviu, si despre felul în care guvernele ar trebui sa foloseasca banii publici pentru a ajuta populatia si firmele sa faca fata crizei energetice.

AGERPRES: Va aflati în România pentru a sprijini Curtea de Conturi în cadrul proiectului cu Banca Mondiala. Puteti sa ne spuneti câteva lucruri despre proiect? Care este scopul acestuia?

Judy England-Joseph: Sunt aici - ma aflu de doua saptamâni, saptamâna trecuta si saptamâna aceasta - pentru a preda auditul performantei, care este sinonim cu evaluarea performantei. Este un mod prin care se face auditare, un mod care difera foarte mult de ce considera auditare multe tari.

Majoritatea tarilor se uita la auditare ca fiind de natura financiara sau conformitate, control. Auditul performantei este un tip de audit care exista de multi ani, iar organizatia pe care o reprezint eu, biroul de responsabilitate al Guvernului din Statele Unite, centrul de excelenta în audit, noi facem auditul performantei de 60-70 de ani.

Auditul performantei se refera la a încerca sa înțelegem mai bine modul în care functioneaza programele guvernamentale. Cum pot acestea sa functioneze într-un mod mai eficient, mai eficace, astfel încât ce oferim cetatenilor, ce oferim publicului, sa fie exact ce si-a dorit Parlamentul prin legi.

Sau daca vrem sa ne asiguram ca un anumit program care este pus la dispozitia cetatenilor, de exemplu din România, acesta într-adevar le va oferi serviciile de calitate pe care le merita, pentru ca își platesc taxele, astfel încât Guvernul sa faca treaba buna. Noi îi ajutam sa învete sa faca diferite tip de audit, care au mai mult impact, un audit care se concentreaza mai mult pe rezultate.

Ce înseamna mai exact acest tip de audit?

Curtea de Conturi lucreaza încercând sa faca audit al performantei de câtiva ani deja. Actualul presedinte, domnul Busuioc (presedintele Curtii de Conturi, Mihai Busuioc n.r), este o persoana care a încercat foarte mult sa stimuleze, sa creasca gradul de sofisticare si calitatea auditurilor de performanta. Și tocmai de aceea s-a solicitat asistenta tehnica.

Un motiv pentru care auditurile performantei sunt atât de importante este ca de multe ori când ne gândim la

auditori financiare ne uitam la câți bani s-au cheltuit și dacă putem vedea în ce direcție s-au dus banii. Dar asta nu ne spune niciodată ce am primit în schimb pentru banii cheltuiți. A existat o rentabilitate a investiției? Am obținut ce ne-am dorit să obținem prin acea investiție?

Aici, în România, Curtea de Conturi încearcă să crească gradul de sofisticare și capacitățile pentru realizarea acestui tip de audit, pentru că asta va aduce beneficii oamenilor, cetățenilor, Parlamentului și ministerelor care sunt auditate. Este vorba despre o bună guvernanta, despre modul în care îmbunătățim modul în care funcționează Guvernul.

Deci instituțiile și companiile trebuie să aibă o performanță mai bună.

Da, vrem să ne concentrăm pe performanță. Adică nu e suficient să le dăm banii să-i cheltuiască. Trebuie să ne asigurăm că-i cheltuiesc pe ce trebuie, că-i cheltuiesc într-un mod care să fie într-adevăr în beneficiul cetățenilor români.

Este interesant, pentru că auditul performanței se face de mult timp în Statele Unite și în Europa. Dar doar în ultimii ani mai multe țări au început să se îndrepte în direcția aceasta. Tocmai de aceea mă bucur foarte mult că Curtea de Conturi a României încearcă să se îndrepte către viitorul contabilității și către viitorul unei mai bune răspunderi la nivelul Guvernului.

S-a făcut așa ceva până acum?

S-a făcut câteva ceva în ultimii ani, dar puțin. Acum este pentru prima dată când aș spune că există un angajament concentrat pentru a face mai bine, pentru a respecta standardele internaționale. Adică nu se mai rezuma la cum am vrea să facem noi lucrurile, ci vrem să avem o calitate mai bună a muncii noastre, astfel încât să corespundă cu ce se întâmplă în restul lumii. Dar schimbarea e dificilă, iar la Curtea de Conturi sunt oameni care sunt aici de mult timp, care sunt reticenti la schimbare, care se simt confortabil cu modul în care au desfășurat până acum auditurile.

Eu aș spune că trebuie să ne uităm foarte atent pentru a vedea dacă obținem ceea ce ne dorim de la o organizație așa cum este Curtea de Conturi. Și aș spune că astăzi, deși Curtea face niste rapoarte foarte bune, încă este departe de ce poate realiza pentru Guvern și pentru cetățeni. Tocmai de aceea auditul performanței este atât de important.

Cum ați descrie activitatea pe care a avut-o până acum Curtea de Conturi a României?

Noi ne-am uitat doar la câteva auditudini, pe zona de audit al performanței și aș spune că sunt niste rapoarte foarte bune. Este clar că muncesc din greu și asta e un lucru pe care l-am observat fiind aici, dar și în timpul întâlnirilor din mediul virtual. Auditorii din Curte lucrează multe ore pe zi.

Un lucru pe care încercăm să-l predăm este faptul că vrei să faci un audit în care oamenii să înțeleagă ce schimbări sunt necesare și cum pot face acele schimbări. Pentru că uneori putem formula niste recomandări, iar ministerele să considere: nu știu dacă merita să fac acest lucru, sau: sunt atât de ocupat cu x și y, de ce să mai încerc să fac ceva ce îmi recomandă Curtea de Conturi?

Ce recomandăm noi este că, dacă ajutam ministerele să înțeleagă rezultatele pe care le-au obținut, impactul pe care îl vor avea în urma implementării recomandărilor rezultate din auditul performanței, atunci calitatea rezultatelor va fi mult mai bună.

La Curte, în momentul de față se lucrează pentru a îmbunătăți modul în care își redactează rapoartele. Mass-media și ministerele și Parlamentul atunci când acestea primesc un raport să poată înțelege, să putem înțelege ce să facem cu acest raport. Cred că multe organizații de audit, iar Curtea de Conturi din România nu este singura, ei scriu ca

niste contabili, ca auditorii. E plictisitor. Sunt multe informatii, dar avem nevoie ca cineva sa faca un pas în spate si sa zica: ok, spune-mi ce lucru e cel mai important, care e idea?

Sunt atâtea informatii încât nu reusim sa ne prindem ce trebuie sa facem. Cam acesta este lucrul la care lucram în training-ul nostru. La cum sa facem rapoartele noastre mai accesibile cititorului, punând accent pe cititorul raportului, nu pe noi, pe auditori si sa spunem noi ce gândim.

Adica pentru a înțelege mai bine ce trebuie sa faca pe viitor.

Exact. Astfel munca noastra devine mai relevanta, mai usor de înțeles, mai utila.

De ce este atât de important? Pentru ca vorbim de bani publici?

Doamne, da! Oamenii platesc taxe, acestea ajung la Trezorerie, iar noi ca cetateni vrem sa ne asiguram ca banii pe care îi dam Guvernului sunt cheltuiti într-un mod inteligent, eficient si eficace. Sunt unele zone, si Curtea de Conturi este una dintre acestea, care se uita si îi urmaresc pe cei care au facut ceva necorespunzator. Munca asta nu e deloc rea, dar nu e ceva sistemic. Asta nu previne problemele viitoare, îți permite sa urmaresti o situatie sau doua situatii sau persoane rele, dar nu corectezi sistemul care i-a permis acelei persoane sa faca acel lucru.

Iar publicul si-ar dori sa vada ca cineva a fost prins, dar publicul ar trebui sa își doreasca... Ce ar trebui sa ceara Guvernului este sa puna punct acestei probleme pentru a nu se perpetua, pentru a nu se reflecta în modul în care functioneaza Guvernul. Tocmai de aceea auditul performantei este atât de important, pentru ca îți permite sa urmaresti problemele sistemice astfel încât sa le prevenim si ele sa nu mai aiba loc pe viitor.

Haideti sa vorbim despre actuala situatie si criza energetica. Considerati ca Guvernul nostru a luat decizii bune în ceea ce priveste schema de sprijin, care implica bani publici?

Nu sunt suficient la curent cu ce a facut Guvernul dumneavoastra, dar pot sa va spun ce s-a întâmplat în Statele Unite, în calitate de cetatean.

Și noi avem frustrari pentru ca pretul la carburanti a crescut foarte mult la benzinarie, preturile sunt mari, la fel si costul alimentelor. Însa recunoastem, majoritatea dintre noi, din America, recunoastem ca e o problema globala. Este generata de razboiul din Ucraina si de alte probleme.

Însa categoric vorbim de conflictul din Ucraina. Eu sper ca situatia din Ucraina sa fie una temporara, ca lucrurile sa nu se extinda, pentru ca asta ar fi îngrozitor pentru întreaga lume. Însa, cred ca daca se încheie o sa revenim la un anumit nivel de normalitate si n-ar mai fi o problema. Dar toata lumea a fost afectata.

Nimeni nu are un buget suficient de mare, nimeni nu are suficieni bani pentru a gestiona toate aceste lucruri si eu apreciez ca toti cetatenii lumii se confrunta cu asta.

Este în regula ca se folosesc bani publici pentru a ajuta oamenii si firmele în aceasta situatie?

Eu cred ca da, e un lucru bun acest lucru. Administratia din Statele Unite foloseste banii pentru a ajuta multe companii, din diferite motive, dar în interesul tarii. Însa avem subventii pe diferite tipuri de recolte pentru ca vrem sa ne asiguram ca ele continua sa fie cultivate pentru noi si pentru întreaga lume. Deci sunt mai multe moduri în care alocam fonduri publice catre diferite entitati în interesul tarii.

De ce sa nu facem acelasi lucru si pentru cetateni? Când ei sufera, de ce sa nu facem ceva pentru a-i ajuta, pentru a-i proteja atunci când sunt într-o situatie de criza? Nu stiu ce a facut tara dumneavoastra. La noi, ok, sunt multe

dezbateri, dar noi am încercat să facem cât de mult considerăm posibil pentru a-i ajuta pe oameni să depășească criza. Și nu vorbim doar de ce se întâmplă în Ucraina. Vorbim și de pandemia de Covid.

Considerați ca guvernele, la nivel mondial, au luat decizii gresite în ceea ce privește criza Covid?

Așa spune că pandemia i-a făcut pe mulți să nu fie în largul lor, i-a neliniștit pe mulți, oamenii nu au mai știut ce să facă, s-au temut, a existat multă nesiguranță, mult necunoscut. A fost o situație atât de neobisnuită încât nu pot să dau vina pe majoritatea țărilor că nu au știut tot ceea ce trebuie să facă și că nu au reușit să răspundă atât de repede pe cât ne-am fi dorit să o facă.

În Statele Unite noi avem multe planuri, multe pregătiri pentru pandemie și nu am respectat tot ceea ce planificasem. Însă acesta este avantajul unei Curți de Conturi care vine după aceea și întreabă de ce am făcut ceea ce am făcut și spune cum am putea face lucrurile mai bine astfel încât să nu mai existe întârzieri, să nu avem probleme. Și dacă avem miste planuri bune, de ce nu le folosim? De ce am ales să nu ne ținem de ele? Cam acestea sunt întrebările la care încercăm să răspundem astăzi în Statele Unite, în cadrul organizației de audit din care fac parte. Noi încercăm să vedem cum putem să ne îmbunătățim, astfel încât, dacă acest lucru ni se mai întâmplă vreodată, să fim mult mai bine pregătiți și să punem în aplicare planurile bune pe care le-am elaborat.

O instituție de audit cum e Curtea de Conturi are un astfel de rol, să fie ochi, urechi, mintea publicului și a Parlamentului. Tocmai de aceea mi se pare că e foarte important ca Curtea să fie sprijinită de Parlament. Relația între Curte și Parlament trebuie să fie din ce în ce mai bună, o mai bună interacțiune. În Statele Unite, organizația mea este foarte apropiată de Parlament, de Congres și sprijină nevoile acestora. Suntem o agenție independentă, suntem obiectivi, dar suntem o organizație care încearcă să ofere informație decidenților, astfel încât ei să ia aceste decizii mai bune, mai bine informate. Și acesta consider că este rolul Curții și ar trebui să continue să-l dezvolte în viitor, pentru că e un lucru extrem de valoros.

Considerați ca în anii viitori ar putea fi mai multe state care ar putea intra în recesiune, așa cum a spus FMI acum câteva zile?

Din nou, nu sunt expert ca să pot să spun de unde vin evaluările lor, pe ce se bazează. Cred că sunt niște neliniști la nivel economic, având în vedere ce se întâmplă în Ucraina, mai ales. Și din cauza asta suntem pe un tren nesigur. Nu știu ce se va întâmpla în viitor.

Și aici nu vorbim doar de conflictul din Ucraina, vorbim și de pandemie. Sunt mai multe lucruri care au afectat, care au avut un impact asupra economiei mondiale. N-ai fi surprinsă dacă unele companii vor avea probleme financiare și nu vor supraviețui. Nu ar fi deloc neobisnuit, având în vedere situația prin care trecem. Dar nu sunt expert în acest domeniu și nu vă pot spune și nu pot prezice ce se va întâmpla în viitor.

În cazul în care o să ne confruntăm cu o altă pandemie sau dacă revine pandemia de Covid, care ar fi cel mai mare risc?

Cea mai mare preocupare a mea ar fi faptul că tot ceea ce am învățat nu se aplică, adică să o luăm de la capăt, ca și cum ar fi o pandemie nou-nouă. Ar trebui să învățăm din trecut. Eu sper că una dintre lecțiile învățate să se refere la cât de minunat a fost atunci când întreaga comunitate la nivel mondial s-a reunit pentru a se sprijini, pentru a comunica. Pentru că fiecare țară încerca să-și gestioneze criza din propria țară, dar eu am apreciat foarte mult faptul că a părut la un moment dat că lumea s-a reunit, că se pot sprijini unele țări pe altele pentru a depăși aceste momente dificile. În viitoarele pandemii, pentru că sunt sigură că vom mai avea astfel de lucruri, trebuie doar să fim pregătiți și trebuie să învățăm din lecțiile trecutului, din istorie.

Și trecutul recent este o sală de clasă foarte bună pentru a vedea și a ne asigura că nu mai facem ce am făcut data

trecuta, pentru acele lucruri pe care nu le-am facut bine. Pentru ce am facut bine, atunci ar trebui sa vedem cum putem sa continuam sa le facem bine si mai departe si poate chiar mai bine. Asa ca sper ca tara si întreaga lume învata ceva din trecutul recent. Istoria este o lectie importanta prin care sa învatam.

Și daca ar fi sa revin la Curtea de Conturi, exact de asta e vorba când vorbim de audit. Ne uitam la trecut pentru a vedea ce putem învata din el si pentru a folosi apoi în viitor, pentru a putea formula niste recomandari pentru Parlament sau pentru ministere, pentru entitatile auditate si sa le spunem: "Iata câteva lucruri si pe baza lectiilor din trecut aceste lucruri nu au mers foarte bine, puteau fi facute mai bine. Iata câteva lucruri pe care le puteti face pentru a îmbunatati lucrurile astfel încât sa nu mai aveti aceleasi probleme pe care le-ati avut în trecut".